

De operationele politiebriefting onderzocht. Een onderzoek naar de effectiviteit van de operationele politiebriefting (2013). A. Scholtens, J. Groenendaal en I. Helsloot (Crisislab, Renswoude). Politiekunde 51

Doelstelling

Nagaan in hoeverre de politiebriefting in de huidige politiepraktijk een effectief sturingsinstrument is, door inzichtelijk te maken wat de veronderstelde en de aantoonbare opbrengst is van de briefting. Daarnaast is het doel om toepasbare kennis te verzamelen over wat er in de wetenschappelijke literatuur bekend is over de wijze waarop een briefting het beste kan worden vormgegeven, wil deze ook daadwerkelijk bij de toehoorders (politiemensen) kunnen beklijven.

Onderzoeksvragen

1. Hoe ziet de politiebriefting er in de Nederlandse praktijk uit? Zijn er regionale verschillen zichtbaar in het proces van totstandkoming en in de uiteindelijke vormgeving ervan? Past de praktijk bij de beleidsmatig gedachte vormgeving?
2. In hoeverre beklijven in de huidige politiepraktijk de opdrachten en/of de (daarvoor noodzakelijke) informatie die tijdens de briefting worden gegeven, bij de toehoorders, dat wil zeggen: de uitvoerende politiemensen? En wat betekent dit (dus) voor de effectiviteit van de briefting als sturingsinstrument?
3. Welke kennis bestaat in de wetenschappelijke literatuur over (effectieve) brieftings en welke aanknopingspunten biedt dit voor een optimalisatie van de vormgeving van de politiebriefting?

Methoden van onderzoek

- literatuuronderzoek
- veldonderzoek: participerende observatie
- kwantitatief: enquête

Uitgevoerd in:

- Brabant Zuid-Oost: Helmond, Eindhoven, Best en Geldrop
- Gelderland-Zuid: Wijchen, Culemborg, Tiel, Nijmegen-Zuid en Nijmegen-Dukenburg
- Drenthe: Emmen, Hoogenveen, Meppel en Assen

Samenvatting

Het onderzoek naar de operationele politiebriefting richt zich op een eerste aspect van het sturingsinstrument politiebriefting: wordt de gepresenteerde informatie in de briefting onthouden en hoe hangt dit effect samen met de vormgeving van de briefting? Daartoe zijn in een drietal politiekorpsen de totstandkoming en de presentatie van in totaal 17 brieftings bijgewoond en zijn de aanwezige politiefunctionarissen in het tweede deel van hun dienst 'getest' op wat zij hebben onthouden van de gepresenteerde informatie.

Uit de test blijkt dat politiemensen in de brieftings vaak een behoorlijk hoeveelheid informatie over zich heen krijgen, ook over verdachten of omstandigheden uit de regio die niet direct op hun verzorgingsgebied van toepassing zijn. Het merendeel van de informatie die tijdens de 17 brieftings werd gegeven kon men naderhand niet reproduceren: dat lukte gemiddeld voor 31% van de informatie. Ook de opdrachten die werden gegeven, konden niet goed worden benoemd. De onderzoekers zijn van mening dat de briefting in zijn huidige vorm dan ook geen effectief instrument is om het blauw op straat 'van bovenaf' te sturen.

Bij het opstellen van de briefting wordt bovendien weinig rekening gehouden met de strategische speerpunten die door de korpsleiding zijn vastgesteld. De operationele

politiebriefings komen decentraal tot stand. Het zijn vooral de opstellers van de briefing, de werkvoorbereiders, die bepalen welke informatie er in de briefing wordt behandeld. Zij baseren zich daarbij op ervaring, persoonlijke voorkeuren en een aantal vuistregels die zij zich in de loop van de tijd eigen hebben gemaakt. Sturing door de chefs van dienst op de totstandkoming van de briefing vindt feitelijk niet plaats. Doorwerking van strategische of tactische keuzes op het uitvoerende politiewerk is er daarom in de politiebriefing in zeer beperkte mate.

Het is de ambitie van de nationale politie om te komen tot een nationale briefing: sturen vanaf een nationaal niveau. Volgens de onderzoekers is het uitgangspunt dat het uitvoerende werk op straat gestuurd zou kunnen worden vanaf een centraal niveau (van teamleiding tot nationaal niveau) een illusie, zolang geen rekening wordt gehouden met de wijze waarop de briefing tot stand komt. Het onderzoek kan daarmee helpen inzichtelijk te maken hoe de nationale briefing dan wel vorm moet krijgen om uiteindelijk te komen tot een effectief sturingsinstrument.